

Prezenta lucrare conține _____ pagini

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui: .....
Prenumele:.....
.....
Școala de proveniență: .....
.....
Centrul de examen: .....
Localitatea: .....
Județul: .....

Nume și prenume asistent	Semnătura

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2025-2026

Disciplina: *Limba și literatura maghiară maternă*

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

I. TÊTEL

(60 punct)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

A gyapjú útja

A gyapjú már évezredek óta szolgálja az embereket, tehát méltán nevezhetjük a múlt és a jövő anyagának. Jelenleg a világ textilszál termelésének mintegy 1,3%-át teszi ki. Legnagyobb termelője Ausztrália, a legnagyobb gyapjufeldolgozó Kína, a legjelentősebb exportőr Új-Zéland. Az éves gyapjútermelés körülbelül 2 millió tonna, és ennek 60%-át ruházati célra használják fel.

Sok embernek a gyapjúról nehéz, vastag és szúrós anyag jut eszébe, pedig felhasználási lehetőségei rendkívül sokrétűek. A legfinomabb, merinói juhoktól származó gyapjúból akár harisnyát is készítenek. A közepesen finom gyapjút, például a különböző juhajták keresztezéséből származó keresztezett gyapjút inkább sportosabb vagy strapabíróbb ruházat előállítására használják. Ez a gyapjú az otthonainkban is gyakran megjelenik: szőnyegek, takarók és bútorhuzatok készülnek belőle.

Egyik legértékesebb tulajdonsága, hogy jól tartja a hőt, mivel a szálai között sok levegő található. Emellett tömegének akár egyharmadát is képes vízgőz formájában felvenni anélkül, hogy nedvesnek éreznénk. A vízcseppeket taszítja, a folyékony vizet pedig csak lassan szívja magába. Nehezen gyullad meg, ezért a tűzvédelemben is hasznos anyagnak számít.

A gyapjú aranykora a középkorban volt. Számos európai város specializálódott a termelésére. A franciaországi Champagne lett a kereskedelem központja, ahol a piacok kizárólag a gyapjúra összpontosítottak.

A 16. században Spanyolországban a merinói juhokat csak királyi engedéllyel lehetett exportálni. Ennek a szabálynak a megszegését halállal büntették. Jelentőségét az is bizonyítja, hogy a gyapjúkereskedelemből származó bevétel jelentős mértékben hozzájárult Kolumbusz Kristóf híres útjainak támogatásához.

A történészek a magyar juhászat fénykorát a 19. század elejére teszik, akkor az ország mai területén mintegy 7,2 millió birkát számláltak. A gyapjú első feldolgozási lépése a juhok nyírása, ezt követi a gyapjú minőség szerinti válogatása és tisztítása. Az évi nyírások száma befolyásolja a gyapjúszál hosszát és a gyapjú hozamát. Az egyszeri nyírás eredménye a hosszabb, de kevesebb szál. A birkát kézi ollóval vagy elektromos készülékkel nyírják. A kézi nyírásnak az a hátránya, hogy lassú, és a nyírás minősége függ a nyírást végző személy gyakorlottságától. A gépi nyírás ezzel szemben gyorsabb és egyenletesebb, ezért általában több és jobb minőségű gyapjú nyerhető általa.

A gyapjú minősége több tényezőtől függ. Nemcsak a juh fajtája és származási helye befolyásolja, hanem az is, hogy az állat melyik testrészéről származik. Ezért a lenyírt gyapjút feldolgozás előtt minőség szerint válogatják. A válogatás során figyelembe veszik a szálak finomságát, a szálak hosszát, színét, és azt is, hogy mennyire tiszták vagy sérültek.

A lenyírt gyapjút ezután megtisztítják a szennyeződésektől. A tisztítás történhet mechanikai vagy vegyi úton. Régebben a gyapjút szappannal mosták meleg vízben, napjainkban azonban környezetkímélőbb, semleges mosószereket használnak erre a célra. A gyapjúból készült ruhák szintén különös bánásmódot

igényelnek. A gyapjú csupán sajátos mosóporral, ruhakímélő programon mosható. Ha erre nincs lehetőség, akkor langyos vizes, kézi mosás javasolt.

(a stilusmentor.hu, a tudasbazis.sulinet.hu és a woolville.hu bejegyzései alapján)

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Milyen értékes tulajdonságai vannak a gyapjúnak? Írj ki a szövegből 4 példát!

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

4 pont

2. Miért előnyösebb a gépi nyírást alkalmazni? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. azért, mert gyorsabb és egyenletesebb;
- b. azért, mert nagyobb gyakorlat kell hozzá;
- c. azért, mert ollóval történik;
- d. azért, mert kevesebb és gyengébb minőségű gyapjú nyerhető általa.

A helyes válasz betűjele: _____ 2 pont

3. Szeretnéd kimosni gyapjúpulóveredet. A következő megoldásjavaslatok közül melyik a legkevésbé alkalmas arra, hogy ezt a problémát megoldd? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. Mosógépben mosod, Intenzív 90°C programon, erős vegyszerekkel.
- b. Mosógépben mosod, ruhakímélő programon, sajátos mosóporral.
- c. Langyos vízben mosod kézzel, környezetkímélő, semleges mosószerrel.
- d. Meleg vízben mosod, szappannal.

A helyes válasz betűjele: _____ 2 pont

4. Milyen felhasználási lehetőségei vannak a közepesen finom gyapjúnak? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. harisnyák
- b. sportos, strapabíró ruhadarabok, szőnyegek, takarók és bútorhuzatok
- c. fűtőanyag
- d. finom ruhadarabok, fehérneműk, estélyi ruhák, függönyök

A helyes válasz betűjele: _____ 2 pont

5. Társítsd a kijelentéseket azokkal a helyekkel, amelyekre vonatkoznak! Írd a helyes válaszok betűjelét a táblázat üres rovataiba!

Kijelentések:

- 1) A 19. század elején az ország mai területén mintegy 7,2 millió birkát számláltak.
- 2) A világ legnagyobb gyapjútermelő állama.
- 3) A legtöbb gyapjút exportáló ország.
- 4) A 16. században a merinói juhok exportálása királyi engedéllyel volt lehetséges.
- 5) A legnagyobb gyapjufeldolgozó állam.
- 6) A gyapjúkereskedelemből származó bevétele jelentős mértékben hozzájárult Kolumbusz Kristóf híres útjainak támogatásához.

Helyek:

- a. Spanyolország
- b. Magyarország
- c. Ausztrália
- d. Új-Zéland
- e. Kína

A helyes válaszok:

1)	
2)	
3)	

4)	
5)	
6)	

6 pont

B.

1. Kire/mire utalnak az alábbi mondatokban aláhúzott nyelvi elemek? Írd a helyes válaszok betűjelét a vonalakra!

1) ... felhasználási lehetőségei rendkívül sokrétűek.

- a. a szűrős anyagnak
- b. a gyapjúnak
- c. a vastag anyagnak
- d. a gyapjútermelésnek

A helyes válasz betűjele: _____

2) ... ahol a piacok kizárólag a gyapjúra összpontosítottak.

- a. a franciaországi Champagne-ban
- b. számos európai városban
- c. a középkorban
- d. az aranykorban

A helyes válasz betűjele: _____

3) ... napjainkban azonban környezetkímélőbb, semleges módszereket használunk erre a célra.

- a. a gyapjú feldolgozására
- b. a juhok nyírására
- c. a gyapjú válogatására
- d. a gyapjú tisztítására

A helyes válasz betűjele: _____

6 pont

2. Az A. mondat a szövegből származik, a B. ennek megváltoztatott szórendű és hangsúlyozású változata.

1) Melyik mondat állítja azt, hogy a ruhakímélő mosási program és a speciális mosópor használata kizárólagosan a gyapjúra vonatkozik? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- A. A gyapjú csupán sajátos mosóporral, ruhakímélő programon mosható.
- B. Csupán a gyapjú mosható sajátos mosóporral, ruhakímélő programon.

A helyes válasz betűjele: _____

2) Melyik mondat állítja azt, hogy a lenyírt gyapjú válogatása során kifejezetten a szálak finomságát tartják szem előtt? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- A. A válogatás során figyelembe veszik a szálak finomságát
- B. A válogatás során a szálak finomságát veszik figyelembe.

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

3. Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatában, hogy IGAZak vagy HAMISak az egyes kijelentések az alábbi mondatra vonatkozóan!

A kézi nyírás hátránya, hogy lassú, és a nyírás minősége függ a nyírást végző személy gyakorlottságától.

Kijelentés	a. IGAZ	b. HAMIS
1) Az összetett mondat négy tagmondatból áll.		
2) A második tagmondatnak névszói állítmánya van.		
3) A második és a harmadik tagmondat között mellérendelő viszony van.		
4) A második tagmondat az első tagmondat tárgyát fejezi ki.		
5) A következő kifejezés az egyetlen főnévi szerkezet az összetett mondatban: <i>a kézi nyírás hátránya</i>		

5 pont

4. Azonosítsd az alábbi mondatban az igei állítmányhoz kapcsolódó teljes alanyi, tárgyi és határozói kifejezéseket! Írd a helyes válaszok betűjelét a táblázat megfelelő rovatába! Minden rovatba egyetlen betűjel kerül.

A történészek a magyar juhászat fénykorát a 19. század elejére teszik.

A helyes válaszok betűjelei:

- a. a történészek
- b. a juhászat fénykorát
- c. a magyar juhászat fénykorát
- d. a 19. század elejére teszik
- e. fénykorát a 19. század
- f. a 19. század elejére

1) a teljes alanyi szerepű kifejezés	
2) a teljes tárgyi szerepű kifejezés	
3) a teljes határozói szerepű kifejezés	

3 pont

5. Az alábbi mondatokban egy-egy birtokos szerkezet jelenik meg, a mondatok alatt pedig lehetséges birtokosok és birtokok (névelő nélkül). Azonosítsd mindkét mondatban a megfelelő szerkezet birtokosát és birtokát! Írd a helyes válasz betűjelét a vonalra!

1) *A gyapjú egyik legértékesebb tulajdonsága, hogy jól tartja a hőt...*

- a. birtokos: *gyapjú*; birtok: *legértékesebb*
- b. birtokos: *gyapjú*; birtok: *egyik legértékesebb tulajdonsága*
- c. birtokos: *legértékesebb*; birtok: *tulajdonsága*
- d. birtokos: *egyik*; birtok: *tulajdonsága*

A helyes válasz betűjele: _____

2) *A franciaországi Champagne lett a kereskedelem központja...*

- a. birtokos: *franciaországi*; birtok: *kereskedelem*
- b. birtokos: *franciaországi*; birtok: *központja*
- c. birtokos: *kereskedelem*; birtok: *központja*
- d. birtokos: *franciaországi*; birtok: *Champagne*

A helyes válasz betűjele: _____ **4 pont**

6. Az A. mondat a szövegből származik, a B. ugyanannak a mondatnak egy másik igealakot tartalmazó változata. Miben különbözik a két mondat jelentése? Írd a vonalra a helyes válaszok betűjelét!

1)

- A. ... a merinói juhokat csak királyi engedéllyel lehetett exportálni.
- B. ... a merinói juhokat csak királyi engedéllyel lehet exportálni.

- a. Abban, hogy az A. mondat engedélyt fogalmaz meg, a B. pedig kötelezettségre utal.
- b. Abban, hogy az A. mondat a beszéd pillanata előtti engedélyre, a B. pedig a beszéd pillanatában érvényes engedélyre vonatkozik.
- c. Abban, hogy az A. mondat utasítást közöl, a B. pedig javaslatot tesz.
- d. Nincs különbség a jelentésük között.

A helyes válasz betűjele: _____

2)

- A. ... a gyapjúkereskedelemből származó bevétel jelentős mértékben hozzájárult Kolumbusz Kristóf híres útjainak támogatásához.
- B. ... a gyapjúkereskedelemből származó bevétel jelentős mértékben hozzájárulhatott Kolumbusz Kristóf híres útjainak támogatásához.

- a. Abban, hogy az A. mondat kötelezettséget fogalmaz meg, a B. pedig engedélyre utal.
- b. Abban, hogy az A. javaslatot tesz, a B. pedig vágyat fejez ki.
- c. Abban, hogy az A. mondat megállapítást tesz, a B. pedig lehetőséget vet fel.
- d. Nincs különbség a jelentésük között.

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

7. Azonosítsd az ok-okozati összefüggést az alábbi mondatokban! Írd a megfelelő vonalakra az okot és az okozatot!

1) *Nehezen gyullad meg, ezért a tűzvédelemben is hasznos anyagnak számít.*

Ok: _____

Okozat: _____

2) *A gyapjú már évezredek óta szolgálja az embereket, tehát méltán nevezhetjük a múlt és a jövő anyagának.*

Ok: _____

Okozat: _____

4 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Mi gangnak mondtuk, de a ház mögötti része kiszélesedett, és némi fantáziával olyan volt, mint egy veranda, szegényes parasztpáholy, kilátással, az ólakra, az akolra, a színre, és ha nem lett volna olyan angolosan vadregényes, akkor a kertre is. Linóleumos*, ócska, vesszőkerítéses kis folyosószeglet volt, de én a sajátomnak tudtam, a ház sarkától a nyári konyháig tartott – a kemence már idegen ország. [...] A gang legizgalmasabb látnivalója kétségkívül a nyáj volt. Akkoriban, a nyolcvanas évek elején, a disznó faluhelyen nem volt ritkaság, mindenki nevelt, a baromfiudvar említésre sem méltó, de birkát kevesen tartottak. És én, a gang tejhatalmú ura fölöttébb büszke voltam a mi nyájunkra. A birkákat mindennap vinni kellett legelni, kijárhattam tatával a határba, dukált** a terelőkutya, mint a könyvekben, igaz, korcs, de kicsire már akkor sem adtam, a szemem pulinak látta. És persze volt félelmetes vezérkos, aminek, hitem szerint, dirigáltam, akár egy igazi juhász. [...]

Életem legszebb előadása, amit a gang hokedlijéről*** láttam, a nyírás volt. Nagyapám már hetekkel előtte emlegetni kezdte a tavaszi ünnepet, és tucatszor átsétált megbeszélni a negyven-ötven éve pontosan ugyanúgy zajló eljárás újdonságait Ignác bácsival. [...]

Az első nyírás, amire emlékszem, teljesen felkészületlenül ért. Nem tudtam, mi történik, csak sírtam együtt az első birkával, és haragudtam a rezignált**** többségre, akik nem segítettek, nem állták körbe goromba nagyapámat, nem lökték el Ignác bácsit, csak rágtak, mélán és unottan, mintha minden mindegy lenne az ég alatt.

Nagyapám soha nem sietett, fogalma sem volt az időről. Soha nem volt órája, nem szabályozták a mozdulatait kényszerek, elvárások, nem értette a késés fogalmát, és nem tudta elképzelni, a templomon kívül hová lehetne iparkodni.

A nyírást is komótosan csinálta, amit én úgy éltem meg, mintha az első birka kálváriája***** kerek hétig eltartott volna. Múltak a napok, hétfőn még az egész test mocskos és vastagon gyapjas volt, kedden megmutatkozott a has, egy különös, fedetlen felület, szerda táján megmutatták magukat a jószág oldalán a bordák. Eközben persze keservesen bégetett, én meg sírtam vigasztalhatatlanul anyám ölében, hiába vigasztalt.

Aztán mégis elillant a teremtésnyi idő, és az együttérzésem közepén az én sorstársam magamra hagyott.

A birka boldogan felpattant, sírásom zokogássá erősödött, mert átjárt a sértettség mély fájdalma is, és már toporzékolni szerettem volna, amikor megláttam a nyírt jószágot. A csenevész, csupasz, vékony testet. Mintha újra tanult volna járni, esetlen mozdulatokkal botladozott. És ebben a pillanatban a sírásom átvedlett nevetéssé, a fájdalomba harsány kacagás szövődött.

És azután, akárhányszor láttam nagymamámat, édesanyámat egyszerre nevetni és sírni, mindig erre az első pillanatra gondoltam. Amikor először kavarodott össze bennem a világ. Amikor megéreztem, milyen kétarcú lesz az életem. És anyám riadt kamaszlány-arcára is emlékszem, aki szorongva nézett, mert abban a pillanatban értette meg, milyen gyorsan felnövök majd. És talán azt is megsejtette, hogy bármennyire is szeretem, idegen világok embere leszek majd, és nemcsak a boldogságunk földes gangját hagyom majd el, hanem őt is.

És persze mindazt, ami ott mindenestül az enyém volt.

(Grecsó Krisztián: Az első birkanyírás)

*linóleum – lenolajból, gyantából és parafalisztból préselt rugalmas padlóborító anyag

**dukált – járt, illett

***hokedli – támla nélküli, négy lábú konyhai szék

****rezignált – sorsába beletörődött, lemondó, csüggedt vagy reményvesztett

*****kálvária – szenvedés

Vărszolja a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Hogyan követik egymást az elbeszélő által megélt események/történekek? Írd a vonalra a helyes sorrend betűjelét!

- 1) Az elbeszélő sírása nevetésbe fordult, és ekkor élte át először, hogy az öröm és a szomorúság egyszerre lehet jelen az ember életében.
- 2) Nagypapa hetekkel előre készült a tavaszi birkanyírásra, de az első nyírás az elbeszélőt teljesen váratlanul érte.
- 3) A hosszúnak tűnő nyírás végén a birka megszabadult a gyapjától, felpattant, és láthatóvá vált sovány, csupasz teste.
- 4) Az elbeszélő büszkén figyelte a család birkanyáját, és nagyapjával együtt gyakran legeltették a nyáját a határban.
- 5) Amikor elkezdődött a nyírás, a gyerekek azt hitte, hogy az fáj az állatnak, ezért együtt sírt vele, és haragudott a többi birkára, amiért azok beletörődtek sorsukba.

- a. 5), 1), 3), 2), 4)
- b. 3), 1), 5), 4), 2)
- c. 4), 2), 5), 3), 1)
- d. 4), 1), 2), 3), 5)

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

2. Értelmezd 4–5 mondatban a szöveg alapján a következő részletet!

*„És azután, akárhányszor láttam nagymamámat, édesanyámat egyszerre nevetni és sírni, mindig erre az első pillanatra gondoltam. Amikor először kavardott össze bennem a világ. Amikor megéreztem, milyen kétarcú lesz az életem. És anyám riadt kamaszlány-arcára is emlékszem, aki szorongva nézett, mert abban a pillanatban értette meg, milyen gyorsan felnövök majd. És talán azt is megsejtette, hogy bármennyire is szeretem, idegen világok embere leszek majd, és nemcsak a boldogságunk földes gangját hagyom majd el, hanem őt is.
És persze mindazt, ami ott mindenestül az enyém volt.”*

5 pont

3. Mutasd be 5–6 mondatban az elbeszélő és a nagypapa közti viszonyt!

6 pont

4. Írd meg a fenti történetet 10–15 mondatos elbeszélő szövegben a nagyapa nézőpontjából!

Megjegyzés: pontot ér a szöveg információihoz és a kért szövegtípushoz való igazodás, a szöveg nyelvi megformáltsága, a helyesírás.

15 pont

